

Voorstel aan : Gemeenteraad van 26 juni 2017
Nummer : 36
Onderwerp : Overzicht geheimhouding
Bijlage(n) : 1. Overzicht geheimhouding (openbaar)
2. Geheime bijlage 'Specifieke uitleg en argumentatie geheimhouding' (geheim)
3. Concept-raadsbesluit
Steller advies : M.C. Mosselaar

Samenvatting : Op grond van de Gemeentewet heeft u geheimhouding opgelegd op bepaalde vergaderingen, documenten en verslagen. U heeft gevraagd om een periodieke bespreking van alle opgelegde geheimhouding en een advies welke geheimhouding opgeheven kan worden. In bijgaand raadsvoorstel adviseren wij u hierover.

Voorgestelde beslissing : De geheimhouding niet op te heffen op de onderwerpen, documenten en verslagen zoals aangegeven in het '*Overzicht geheimhouding*'.

Nee Ja

Dit besluit behoeft goedkeuring van Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen op grond van artikel 21, eerste en tweede lid, van de Wet algemene regels herindeling. Het besluit treedt pas in werking als het is goedgekeurd.

Inhoud

Uw raad heeft het college gevraagd om een periodiek overzicht van de door de raad opgelegde of bekrachtigde geheimhoudingen. Daarbij heeft u de wens uitgesproken om zoveel mogelijk de geheimhouding op te heffen. Met bijgaand raadsvoorstel adviseren wij u over het al dan niet opheffen of in stand houden van door de raad opgelegde geheimhouding op onderwerpen, documenten en verslagen van vergaderingen. Als bijlage vindt u o.a. een overzicht dat verdeeld is in de letters A t/m I en de nummers 1 t/m 28.

Uitleg bij de letters A t/m I

De letters A t/m I gaan over de geheimhouding van maart 2016 tot en met maart 2017, de 'nieuwe' geheimhoudingen dus. Van zowel de oude als de nieuwe geheimhoudingen zijn er geen die opgeheven kunnen worden. Dit komt deels omdat zowel het college als de raad met behulp van het 'Protocol geheimhouding' kritischer kijkt naar het al dan niet overnemen van door het college voorgestelde geheimhouding. Hierdoor is sommige opgelegde geheimhouding reeds in het lopende jaar opgeheven door de raad zelf.

Uitleg bij de nummers 1 t/m 28

De genoemde nummers gaan over de geheimhoudingen tot en met februari 2016, waarover u op 20 juni 2016 heeft besloten. Hierbij hoort de vorig jaar verstrekte geheime bijlage 'Specifieke uitleg en argumentatie geheimhouding', die u opnieuw wordt verstrekt. U hoeft hierover niet opnieuw geheimhouding te bekrachtigen, omdat deze geheimhouding nog steeds geldt. Indertijd is bij zowel op het onderwerp van de vergadering, als de inhoud van het behandelde, geheimhouding opgelegd. In het overzicht is daartoe de benaming (onderwerp) weggelaten en uitgelegd in de geheime bijlage.

Gemeentewet en geheimhouding

In de afgelopen raadsperiode 2010-2014 heeft u op grond van de Gemeentewet (artikel 23) enkele malen in beslotenheid vergaderd. Tevens heeft u in een beperkt aantal gevallen geheimhouding op stukken opgelegd (artikel 25).

- Artikel 23 biedt uw raad een grondslag om een besloten raadsvergadering te houden, waarvan het verslag niet openbaar wordt gemaakt.
- Artikel 25 biedt uw raad een grondslag om geheimhouding op te leggen omtrent het in een besloten vergadering behandelde, en omtrent de inhoud van stukken die aan de raad worden overgelegd.
- Artikel 55 biedt het college een grondslag geheimhouding op te leggen op grond van een belang, genoemd in de Wet openbaarheid van bestuur.
- Artikel 86 is een variant van artikel 25, maar ziet op een raadscommissie.

Omdat de gemeenteraad geheimhouding oplegt of bekrachtigt, geldt deze totdat de raad die opheft. U heeft het college verzocht periodiek een overzicht aan te leveren, dat inzicht geeft en eventueel opheffing van geheimhouding bewerkstelligt. Hiertoe is door ons college dit advies voorbereid.

De bijlagen zijn:

- bijlage 1: 'Overzicht geheimhouding', waarin de onderwerpen, documenten en verslagen staan waarop wij u adviseren geheimhouding in stand te houden.
- bijlage 2 (geheim): het vorig jaar verstrekte document 'Specifieke uitleg en argumentatie geheimhouding', waarop u als raad vorig jaar geheimhouding hebt bekrachtigd.

Algemene overwegingen bij geheimhouding

Ook een publiekrechtelijke rechtspersoon moet de mogelijkheid hebben zich achter gesloten deuren te beraden, of stukken – in eerste instantie – niet openbaar te hoeven maken. Dit zodat een goed proces gevolgd kan worden, waarin de eigen positiebepaling tot stand komt. Vaak speelt dit in onderhandelingen, waarbij de publieke rechtspersoon zich begeeft op de ‘markt’. Daarbij worden meestal zaken gedaan met (op winst gerichte) private partijen, jengens wie de publieke rechtspersoon zich een positie in moet kunnen innemen.

Hoewel het de bedoeling is dat het bestuur van publieke rechtspersonen zoveel mogelijk in het openbaar plaatsvindt, is dit in onderhavige gevallen niet altijd goed mogelijk, omdat daarmee de nog volgende onderhandelingen te zeer zouden worden beïnvloed. Om de raad zo goed mogelijk te informeren heeft de Gemeentewet instrumenten ontwikkeld die er voor kunnen zorgen dat toch alle stukken al in een vroeg stadium naar de raad kunnen, weliswaar onder geheimhouding.

Een andere mogelijkheid is om de raad achter gesloten deuren bij te praten, tijdens een mondelinge behandeling. Als de raad hiertoe besluit – meestal aan het begin van de vergadering – biedt dit individuele raadsleden en andere inbrengers de gelegenheid om zonder vrees dat dit naar buiten komt te discussiëren en informatie uit te wisselen. Het is dan ook in beginsel niet mogelijk om later op dit besluit terug te komen. Dat zou in strijd zijn met de strekking van de regeling.

Argumentie bij geheimhouding stavaza projecten, grexen en financieringen

In het algemeen wordt aangenomen dat ook de financiële en economische belangen van publiekrechtelijke rechtspersonen beschermd moeten kunnen worden. Dit speelt bijvoorbeeld bij grondexploitaties van de gemeente zelf, maar ook vaak bij publiekprivate samenwerkingverbanden.

Dat publiekrechtelijke rechtspersonen optredend in het openbaar bestuur daarom bepaalde stukken geheim kunnen houden is onder meer erkend in de parlementaire totstandkomingsgeschiedenis van de Wet openbaarheid van bestuur. In de memorie van toelichting staat dat een gerechtvaardigd beroep op geheimhouding van kostenramingen kan worden gedaan, waar economische of financiële belangen mee gemoeid gaan.¹

In het Handboek openbaarheid van bestuur staat naast voorgaande verwijzing ook dat over de publiekprivate samenwerking:

“naast aanbesteding vaak een beroep wordt gedaan op artikel 10, tweede lid, onder b, van de Wob bij de ontwikkeling door de overheid van gronden, bijvoorbeeld woningbouw of een bedrijventerrein. Vaak worden daartoe overeenkomsten gesloten met private ontwikkelaars gesloten, al dan niet in de vorm van een publiek/private samenwerkingsconstructie. Daaraan gaat vaak een openbare inschrijving vooraf.”²

Door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State is bevestigd dat geheimhouding van een grondexploitatie gerechtvaardigd was waarin verwachte grondopbrengsten, verwervingsprijzen en dergelijke stonden, in een zaak waarin door een burger is verzocht tot openbaarmaking (op grond van de Wob).³

Argumenten geheimhouding

Wij zullen geen geheime documenten aan u als raad verstrekken wanneer dit geen noodzaak heeft. Wij hanteren daarbij de genoemde gronden in art. 10 van de WOB. Wanneer wij u adviseren geheimhouding op te leggen of te bekrachtigen, doen wij dat niet vanuit gemakzucht maar altijd met een serieus onderzochte onderbouwing.

¹ MvT Wob, *Kamerstukken II* 1986/87, 19 859, nr. 3. P. 35.

² E.J. Daalder, *Handboek openbaarheid van bestuur*, Boom, Den Haag: 2011.

³ ABRvS 18 februari 2009, AB 2009, 171 met noot P.J. Stolk & BR 2009, 98 met noot M. Fokkema.

Het 'nee zeggen' tegen geheimhouding c.q. het openbaar willen maken van dit soort documenten, betekent eigenlijk het 'nee zeggen' tegen een gezonde financiële huishouding van de gemeente.

Conclusie

Omdat de raad geheimhouding oplegt of bekrachtigt, geldt deze totdat de raad deze opheft. Daartoe is het openbare overzicht bijgevoegd met daarin zowel de 'oude' als de 'nieuwe' opgelegde geheimhouding. Met dit overzicht en de geheime bijlage wordt beargumenteerd aan u voorgesteld om geheimhouding in stand te houden.

Advies/voorstel

De geheimhouding niet op te heffen op de onderwerpen, documenten en verslagen zoals aangegeven in het *'Overzicht geheimhouding'*;

Haren, 13 juni 2017

burgemeester en wethouders,

mr. M.P. de Wilde,
secretaris

P. van Veen,
burgemeester